

Een welkome schenking uit 1945

Op donderdag 31 mei 1945 speelt Olympia 1 tegen een sterk Engelsch Team van de Royal Artillery. Opbrengst voor het op te richten gedenkteken van de gedurende den oorlog gevallen slachtoffers in de Hoeksche Waard.

Door: Henk van den Heuvel

Hoe bijzonder! Een poster met bovenstaande tekst is bewaard gebleven en zal binnenkort worden toegevoegd aan de collectie van Museum Hoeksche Waard in Heinenoord. De timing kon niet beter, de presentatie van het boekje 'De tien van moeder' is aanstaande.

Johan Kruijthoff: "Rond 2017 was er hier op de Greup de nazomermarkt van Groei & Bloei Hoeksche Waard. In en rondom de schuur van onze boerderij stonden allerlei kraampjes. Bij twee heren met oude boeken en documenten viel mijn oog op deze poster. Ingelijst en uitgestald op een schilders-ezel. Vanwege de relatie met de oorlog sprak deze mij meteen aan. Onze boerderij is in 1937 opnieuw gebouwd, in de oorlog zaten er 4 officieren in ons huis ingekwartierd en 100 Duitse

oorlog heeft een stempel gedrukt op onze familie. Toen mijn vader hier in de wieg lag kwam er eens een kar met paarden de dijk af. De Duitsers konden hem niet houden en de kar kwam tegen de hoek van het huis. De bakstenen lagen rond zijn wieg, hij had geen schrammetje. Ik vond het ook heel bijzonder om te lezen dat er al in mei 1945 geld werd ingezameld voor een gedenkteken voor de oorlogsslachtoffers uit de Hoeksche Waard. Onlangs heb ik de poster eens op Twitter gezet, dat heeft er toe geleid dat het Museum Hoeksche Waard de nieuwe bezitter wordt. Mijn vrouw Elise en ik hebben besloten om 'm uit naam van onze kinderen te schenken aan het museum. Dirk, Ellen, Jan en Bas vormen de zevende generatie van de familie Kruijthoff (vanaf circa 1820) hier op de boerderij Bouwlust Greup. Het museum is de juiste plek voor deze poster, het is toch heel bijzonder dat dit exemplaar bewaard is gebleven."

Dat laatste beaamt museumdirecteur Dirk-Jan List. "Ik vind voorwerpen prachtig, maar van nature ben ik meer

De tien van 'Moeder' (De vierde in een reeks...)

Op de plaats van het monument 'Moeder', aan de N 217 bij Heinenoord, werden op 18 februari 1945 tien gevangenen doodgeschoten. De nazi's deden dit uit wraak voor de liquidatie door het verzet van een NSB-burgemeester. Hun namen staan op het monument, maar er is niet veel bekend over hen. Na 75 jaar Vrijheid dus de hoogste tijd om hierin verandering te brengen, zo vonden Museum Hoeksche Waard en gemeente Hoeksche Waard. Dini Heijden, Gonnie Nibbering, Janny Roos, Dick Sniijders en Sija Spruit, allen vrijwilliger bij Museum Hoeksche Waard, zijn een intensieve speurtocht begonnen op zoek naar informatie. De sporen leidden zelfs naar Israël en Canada, maar ook dichterbij in Dordrecht en Alblasserdam werden familieleden gevonden. Op zaterdag 3 juli in het bijzijn van nabestaanden en betrokkenen wordt het boekje 'De tien van 'Moeder' gepresenteerd. Wet- houder van Waveren zal het eerste

exemplaar aan hen uitreiken. Vanaf 4 juli is het boekje te koop in Museum Hoeksche Waard en kost € 7,50. Het boekje is de vierde in een reeks van bijzondere verhalen die het museum heeft samengesteld. De eerste in de reeks gaat over de laatste ambachtsvrouw, Sara du Faget van Assendelft een dame uit Den Haag die in de 18e eeuw de zomers vaak doorbracht in haar buitenhuis 't Hof van Assendelft' in Heinenoord. 'Als muren konden spreken' is de tweede uitgave en hierin zijn opgetekend van de bewoners van 't Hof door de eeuwen heen. In 2018 vierde het museum haar 50-jarig bestaan met de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard'. In 50 vensters werd de geschiedenis belicht en wekelijks verscheen er een column over een van de 50 vensters. Die columns zijn gebundeld in het derde boekje. Alle boekjes zijn verkrijgbaar in Museum Hoeksche Waard of online te bestellen via de winkel op museumhw.nl.

Dini Heijden en Dirk-Jan List bekijken de elftalfoto uit 1945; links Elise en Johan Kruijthoff.

manschappen in de schuur. Mijn vader en broer zijn ook nauw betrokken bij het monument van 'De 5 van Greup'. Met voetbal heb ik niets, maar de

een papierman. Prenten en documenten hebben mijn speciale interesse, dus ik ben erg blij met deze gift van de kinderen. We exposeren de poster voorlopig in de studiezaal, we denken na over een plek die past binnen de toekomstige herinrichting van het Hof."

Dini Heijden (educatie Museum Hoeksche Waard): "Het museum is ook recentelijk in het bezit gekomen van een miniatuur van het monument 'Moeder', afkomstig uit de collectie van Museum Oude Raadhuis in Oud-Beijerland. Die kunnen we hier mooi bij betrekken. Deze poster komt als geroepen, de laatste hand wordt gelegd aan een herinneringsboekje over De tien van 'Moeder'. Op zaterdag 3 juli wordt dat boekje gepresenteerd in het bijzijn van nabestaanden van de tien destijds geëxecuteerde mannen. We vinden het bijzonder dat bij die gelegenheid de poster officieel zal worden overhandigd door de familie Kruijthoff. De bewustwording om de gevallen niet te vergeten en te eren met een gedenkteken was opvallend, zo snel na de oorlog. Zo bracht een collecte in de kerk van Heinenoord rond dezelfde tijd als de voetbalwedstrijd liefst 500 gulden op."

Duelleren met de bevrijders

Om de bevrijding te vieren werden in het hele land voetbalwedstrijden georganiseerd tussen lokale teams en de bevrijders. De Royal Artillery, de R.A.F., de Canadezen en overige Geallieerde teams speelden hun wedstrijden onder grote belangstelling. Het ging er officieel aan toe, compleet met volksliederen vooraf. De ongetrainde Nederlanders waren veelal geen partij, maar het plezier stond uiteraard voorop. Niet zelden werden de entreeprijzen van een wedstrijd

Dirk, Ellen, Jan en Bas poseren bij de uit hun naam geschonken poster.

Foto gevonden!

In het archief van Olympia Sport Vereniging Oud-Beijerland is niets aanwezig over het verloop van de wedstrijd. Rob Schenk toverde wel een foto tevoorschijn van die dag. Rechts achter het team van OSV zien we de Nederlandse vlag, links nog net een stukje van de Engelse vlag.

Staannd v.l.n.r.: Henk Hitzert, Leen Stolk, Henk Swank, Henk Meinster, Jan Piet Visser, Johan Schipper, Gijs Visser, Bertus Taselaar, en Piet van der Schoor. Zittend v.l.n.r.: Cor van Tiggelen, Chris van Tiggelen, Jan Schipper (Joh. Zn.), Gerard Kouwenhoven en Gerard van Dienst.

gekoppeld aan een goed doel, zo ook in Oud-Beijerland. Dat de poster van de wedstrijd bewaard is gebleven is waarschijnlijk te danken aan het feit dat deze als souvenir is meegenomen naar Engeland. Handelaar Peter van Rotterdam, die de poster in 2017 verkocht aan Johan, haalde 'm terug naar Nederland: "Ik heb hem op de kop getikt via een Engelse website. Een verzamelaar verkocht daar verschillende voetbalposters uit Nederland. Ondanks het feit dat Drukkerij Hoogwerf uit Oud-Beijerland de poster had gedrukt op papier van slechte (oorlogs)

kwaliteit, was deze nog in uitzonderlijk goede staat. Maar een restauratie was wel nodig. Voor het preserven heb ik 'm bij een Rotterdamse restaurator laten behandelen. Aan de achterkant is Japans papier geplakt op de zwakke plekken. Deze methode is zodanig toegepast dat de restauratie weer kan worden teruggedraaid of opnieuw worden behandeld. Voor de verkoop heb ik 'm ook laten inlijsten. Dat zou eigenlijk opnieuw moeten gebeuren nu, museumwaardig en met UV-werend glas."